

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

II. Quænam sint obiecta diuinae voluntatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

cum non semper ponatur ea conditio; talis est ea voluntas, v. g. quâ Deus vult peccatores ad pœnitentiam reverti, cum hac conditione tamen, si & ipsi gratiæ suæ cooperari velint; quo sensu dixit Christus Dominus Matth. 23. *Quoties volui congregare filios tuos, &c. & noluisi?*

Rices, inde sequi aliquam voluntatem otiosam & imperfectam in Deo reperiri; hanc v. g. quâ vult omnes homines saluos fieri, cum hac conditione, scilicet, si & ipsi velint, & media conuenientia ad salutem amplectantur; illa enim voluntas respectu reprobatorum otiosa est, cum effectum suum nunquam habitura sit: est etiam imperfecta, quia se potius dicenda esset velleitas quàm voluntas; hac autem velleitas dicit impotentiam & defectum in voluntate. Respondetur voluntatem conditionatam illam v. g. quâ Deus vult omnes homines saluos fieri, nec otiosam, nec imperfectam dici posse; non otiosam, cum ex ea sequatur preparatio mediolorum & auxiliorum, quæ dantur omnibus hominibus, vt salui fiant (quod supponimus ex tractatu de Gratia) neque etiam imperfectam, cum non sit velleitas, sed vera voluntas; non enim dicit Apost. quod Deus vellet, sed quod vult omnes homines saluos fieri; & in eo vera esse ostenditur, quod per eam verè Deus mouetur ad illorum mediolorum & auxiliorum preparationem.

SECTIO II.

Quanam sint obiecta diuina voluntatis.

Non hic agimus de primario & præcipuo diuina voluntatis obiecto, quod est ipse Deus; certum est enim naturaliter & necessariò velle & amare seipsum, cum sit sui ipsius summum bonum; nec vllam hæc veritas difficultatem recipit. Quæstio est igitur de obiectis externis & secundarijs diuina voluntatis, de quibus Dicendum I. Deum amare omnes creaturas, quæ existunt in aliqua differentia temporis. *Hos manifestè con-*

stat ex scriptura; Sap. 11. *Diligis omnia, quae sunt, & nihil odisti eorum, quae fecisti.* Deinde quia, sicut se habet intellectus diuinus ad verum, ita & voluntas diuina ad bonum: sed diuinus intellectus fertur in omne verum, non solum increatum, sed etiam creatum, vt supra ostensum est: ergo & voluntas diuina in omne bonum, non tantum increatum, sed etiam creatum, quale est omne ens à Deo productum, iuxta illud Genes. 1. *Vidit Deus cuncta, quae fecerat: & erant valde bona.*

Dicendum 2. Deum velle & amare omnes creaturas in ordine ad se & propter seipsum. Hæc veritas constat ex scriptura. Prouerb. 16. *Vi uersa propter se: ipse operatus est Dominus: Is. 43. Omnium, qui inuocat nomen meum, in gloriam meam creauit eum.* Deinde ex eo, quod, cum Deus sit omnium rerum vltimus finis, hinc sequitur res omnes naturaliter in illum referri & ordinari debere: alioquin esset ordo inuersus & præposterus.

Quando autem dicitur Deum creauisse omnia propter se, hoc intelligi non debet, quod Deus ijs indigeat: verè enim psaltes regius ps. 15. *Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges;* sed vt in ijs sapientia, bonitatis, ac potentia suæ opes ostendat, gloriamque suam clariorem & illustriorem reddat.

Dicendum 3. Deum velle malum pœnæ, non præcisè vt malum est (*Nemo enim, vt ait S. Dionysius de diu. nom. c. 4. intendens malum opera tur*) sed quatenus bonum aliquod adiunctum habet. Hoc constat ex scriptura, Is. 45. *Ego Dominus faciens pacem, & creans malum:* Ierem. 36. *Adducam super eos omne malum, quod locutus sum ad eos.*

Denique certum est, & experientiâ nimis compertum, Deum velle omnes pœnalitates huius vitæ & mortem ipsam, ratione peccati originalis, & etiam a iorum peccatorum actualium; tum quia ipsius iustitiæ diuinæ ordo id exigit; tum etiam quia aliquando ipsius hominis bonum spirituale id requirit.

Dicendum 4. Deum nullo modo velle malum culpæ, neque per se, neque per accidens. Hæc veritas est de fide,

cui oppositus est error hæreticorum nostri temporis, quod eò impietatis deuenerunt, ut dicerent, Deum non modo permittere, sed positiuè velle peccatum, ut in eo puniret iustitiam suam ostendat, & prodicionem Iudæ æquiualeat opus Dei, ac S. Pauli conuersionem. Ita etiam olim senserunt alij hæretici, ut testatur Vincentius Lirinensis lib. 1. c. 24. aduersus hæretes & Eusebius lib. 5. hist. c. 20. Refellitur hic error, & veritas assertionis nostræ probatur, ex scriptura: Ps. 5. *Non Deus volens iniquitatem tu es*: S. Iacobi c. 1. *Deus intentator malorum est.*

Probatur 2. ex S. Ambrosio lib. 2. de Cain & Abel cap. 9. *Quantò grauius (inquit) peccato ipso, ad Deum referre, quam feceris, & reatus tui inuidiam transfundere in authorem non criminis sed innocentia*: & S. Aug. Epist. 105. ad Sixtum: *Iniquitatem, quam rebusissima veritas improbat, damnare nouit ipse Deus, non facere*: S. Fulgent. lib. 1. ad Monimum cap. 13. *Sanctus coronat Deus iustitiam, quam ei gratis ipse tribuit, gratis seruaust, gratis, perfecit: iniquos autem condemnabit, pro impietate vel iniustitia, quam in eis ipse non fecit.*

Probatur 3. ratione, quâ utitur S. Anf. in lib. de libero arbitrio cap. 8. quia iusta voluntas hominis est ea, quâ vult id, quod Deus vult eam velle; iniusta verò è contrario est ea, quâ vult id, quod non vult Deus eam velle. Unde sequitur, quòd, si Deus vellet hominem peccare, homo peccando non peccaret, simulque voluntas eius iusta & iniusta foret; iusta in quantum conformis esset diuinæ voluntati, quâ Deus vellet illum peccare; iniusta, in quantum eidem voluntati repugnaret, quæ prohibet peccare.

Confirmatur ex eo, quòd (ut dicit S. Ambr. lib. 1. Exameron cap. 2.) non alium ob finem filius Dei in mundum venit, nisi ut tollat peccata mundi, & dissoluat opera diaboli: quâ ratione igitur fieri potest, ut opera illa diaboli velit astruere, & ad peccata impellere & incitare?

Multa ex scripturis solent obijcere hæretici v. g. quòd in ea dicatur Deum velle, ut fiant aliqua mala opera, & ad ea impellere, hominesque excœcare, & eorum corda indurare, ut nec velint, nec possint benè agere. Re-

Respondetur ijs omnibus & similibus alijs loquendi modis, qui in scripturis occurrunt, significari tantum, vel Deum permittere velle peccata, quod sapientissime & cum summis rationibus facere potest, vel iusto iudicio suo subtrahere interdum hominibus peculiarem gratiæ suæ protectionem, vnde loquitur eorū lapsus in peccata.

Plura super hac re videri possunt apud Bellarminum tomo 4. lib. 2. de afflictione gratiæ & statu peccati cap. 11. & sequentibus. Et vniuersim ad has & similes dissoluedas obiectiones è scripturis petitas, recurrendum est ad illud principium (de quo supra in tractatu de Fide) nempe veram & certam scripturæ interpretationem, non à sensu particulari, sed ab authoritate ipsius Ecclesiæ & vnanimi Patrum consensu esse petendam; & sic, cum obijcitur aliquis scripturæ locus, videndum est, non quid illius verba præ se ferre videantur, sed quo sensu à SS. Patribus & ab vniuersa Ecclesiâ intelligantur.

SECTIO III.

An voluntas Dei sit libera.

AD clariorem huius quæstionis resolutionem explicandum est breuiter, quid sit libertas, & in quo verè & propriè consistat: id autem melius & certius discere non possumus quàm à S. Bernardo in lib. de gratia & libero arbitrio, vbi dicit triplicem esse libertatem, de qua promiscue mentio fit tum in scripturis, tum apud SS. Patres; 1. est, quam vocat libertatem naturæ, 2. gratiæ, 3. denique gloriæ. Per primam dicit nos liberari à coactione & necessitate. Per secundam à peccato. Per tertiam denique à morte & alijs huius vitæ miserijs. In eo autem præsertim differunt, quòd 2. & 3. libertatis species statum quemdam & conditionem hominis propriè respiciunt; 1. verò respicit actiones ab eius voluntate elicitas. Per secundam & tertiam ideo liberi sumus, quia liberati à statu subiectionis, tum peccati, tum mortis; per primam

D7

mana